

Характерними ознаками ділових ігор є отримання результатів, спрямованих на вирішення проблем, за короткий відрізок часу; зацікавленість учасників гри, а отже, й підвищена порівняно з традиційними методами ефективність навчання; безпосередня перевірка викладачем або керівником гри знань учасників, їх професійної підготовки та компетенції, особистісних якостей, умінь вирішувати проблеми, з якими можна зіткнутися у навчальному закладі.

Висновки... Можна зробити висновок, що інтегративний курс «Професійна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу» сприяє вирішенню питань формування професійної культури майбутнього керівника, професійного самовизначення, об'єктивної оцінки власних можливостей, рівня знань, умінь, здібностей та їх співвідношення з вимогами й психологічними характеристиками професії тощо. Курс дає можливість підвищити конкурентоздатність особистості магістранта, його професійну мобільність та можуть використовуватися у перевірці фахової підготовки магістранта.

Література

1. Мариновська О. Школа векторного проект-дизайну: науково-методичний посібник / О. Мариновська. – Івано-Франківськ : Гостинець, 2008. – 140 с.
2. Супряга Т. В. Підготовка магістрів зі спеціальності «Управління навчальним закладом» – вимога часу / Т. В. Супряга, Я. В. Бабенко // Вісник Черкаського університету : зб. наук. статей : серія : педагогічні науки. – Черкаси : Видавництво ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2008. – Вип. 16. – С. 154-157.

Анотація

У статті розглядається проблема професійної підготовки магістрантів зі спеціальності 8.18010020 «Управління навчальним закладом». Розкриваються мета, завдання, структура та зміст авторського інтегративного курсу «Професійна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу».

Аннотация

В статье рассматривается проблема профессиональной подготовки магистрантов по специальности 8.18010020 «Управление учебным заведением». Раскрываются цели, задачи, структура и содержание авторского интегративного курса «Профессиональная культура руководителя общеобразовательного учебного заведения».

Summary

The article considered the problem of training graduate specialty 8.18010020 «Management education institution». Uncover the goals, objectives, structure and contents copyright integration course «Professional culture head of an educational institution».

Ключові слова: професійна культура, керівник загальноосвітнього навчального закладу, інтегративний курс.

Ключевые слова: профессиональная культура, руководитель общеобразовательного учебного заведения, интегративный курс.

Key words: professional culture, the head of an educational institution, integration course.

Подано до редакції 15.03.13.

Рекомендовано до друку канд.пед.наук, доц.Немченко С.Г.

УДК 378.147

©2013

Малишева М.Х.

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ АКТИВІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ЮРИДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Постановка проблеми у загальному вигляді... На сьогоднішній день швидкий розвиток економічних, юридичних відносин, що викликає необхідність в підготовці кваліфікованих кадрів, зумовлює перехід до використання інноваційних методів навчання. Завданням сучасної вищої освіти є підготовка фахівців, які б не тільки орієнтувалися в базових знаннях освітніх програм, але й самі були учасниками розвитку вітчизняної науки. Для вирішення цього завдання викладачі вищої школи мають володіти відповідними методиками активізації науково-дослідної діяльності студентів.

У системі сучасної освіти можна виділити дві групи методів навчання: «традиційні» та «інноваційні». Перші направлені на опрацювання та вивчення інформації курсу дисципліни. Другі – зумовлені тенденціями стрімкого розвитку потреб суспільства в появі нових наукових думок. Саме застосування другої групи методів має забезпечити активізацію науково-дослідної діяльності студентів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Проблематику інноваційних методів навчання досліджували такі вчені, як І.Дичківська, А.Осборн, Ю.Тюнников, А. Орлова, А.Вербицький, В.Загвязинський, В. Кваша, М.Кларин, І. Підласий та ін.

Терміни «традиційне (нормативне) навчання» та «інноваційне навчання» запропоновані групою вчених у доповіді Римському клубу(1978). Тоді, вперше, було зосереджено увагу на необхідності переходу до нового рівня навчання. Це стало точкою відліку для дослідження науковцями інноваційних технологій викладання. Інноваційні

технології та інноваційна діяльність є предметом дослідження К.Бабанова, В.Бобрицької, Л.Даниленко, А.Іваницької, С.Калашнікової, О.Митника, В.Огнев'юка, О.Пехоти, О.Пометун, Г.Сазоненко, К.Селевка, С.Сисоєвої, Л.Сігаєвої, Н.Терентьєвої та ін.

Так, Н.О.Терентьєва вказує на необхідність реформування педагогічної діяльності в рамках загальнодержавної програми [2, с. 63]. Тобто, реформування системи освіти повинно мати чітко визначений курс, з виокремленням пріоритетів, цілей та методів педагогічної діяльності. Не можна не погодитись з тим, що перехід від традиційних до інноваційних систем освіти можливий на всеукраїнському рівні.

Проблема активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів юридичних спеціальностей не є достатньо вивченою, і включає такі аспекти, як організація навчального процесу, дослідження питань підвищення результативності індивідуальної та самостійної роботи студента, особливості контролю успішності студента та якості навчання. Найважливішим напрямом її розв'язання є, на нашу думку, перехід від стандартних методів викладання до інноваційних.

Формулювання цілей статті... Мета цієї статті – розглянути методичні основи активізації науково-дослідної діяльності студентів в контексті інноваційної діяльності викладача.

Виклад основного матеріалу дослідження... Основні засади регулювання інноваційної освітньої діяльності затверджені Положенням про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки № 522 від 07.11.2000. (надалі – Положення). Відповідно до даного Положення освітніми інноваціями є вперше створені, вдосконалені освітні, навчальні, виховні, управлінські системи, їх компоненти, що мають істотно поліпшити результати освітньої діяльності [1].

Як зазначає Р.О.Матвієнко, існують окремі переліки критеріїв установами ефективності того чи іншого нововведення: оптимальність, що визначає фізичні, розумові й часові витрати учителів та учнів для досягнення результатів, інтенсивність їхньої праці; можливість творчого застосування інновацій у масовій практиці; прогресивність, концептуальне або теоретичне обґрунтування, цілісність, новизна й оригінальність; нестандартність підходів і рішень; відповідність психолого-медико-педагогічним та екологічним вимогам; системність, закономірність і цілеспрямованість розвитку; культурно-ціннісна мотиваційна орієнтація; достовірність; конкурентоспроможність; перспективність, реалістичність; інструментальність (керованість) проекту тощо [6, с. 160]. З огляду на це важливого значення набуває аналіз змісту інноваційної діяльності педагогів.

Інноваційним освітнім продуктом є результат науково-дослідної розробки, що відповідає вимогам [Закону України "Про інноваційну діяльність"](#). Н.О.Терентьєва вказує, що структура інноваційної діяльності містить у собі розробку інновації – від появи ідеї до проведення апробації та експерименту [7, с. 134].

Розроблення освітніх інновацій включає наступні блоки:

- опис та обґрунтування запропонованих ідей та підходів, чітке і повне –розкриття їх змісту, очікуваних результатів;

- перевірка їх ефективності шляхом проведення експерименту або реалізації інноваційного освітнього проекту.

На сьогоднішній день поряд з розробкою новітніх педагогічних технологій варто не забувати про наступне. Усі інноваційні технології мають закони свого перебігу. Як зазначає І.М.Дичківська, будь-яка педагогічна інновація має тенденцію перетворюватися з часом на стереотип мислення і практичної дії. У цьому сенсі вона приречена на рутинізацію, тобто на перехід до педагогічного стереотипу, який суттєво ускладнює реалізацію нових прогресивних інноваційних технологій. Це свідчить про те, що пошук новітніх технологій, методик викладання не повинен припинятися [8, с. 154].

Ми виходили з того, що застосування нових інноваційних методів викладання і відмова від шаблонних нерезультативних форм є основною передумовою формування аналітичних здібностей у студентів, які мають прояв у їхній науково-дослідній діяльності. Отже, було розроблено та апробовано на практиці відповідну методику активізації науково-дослідної діяльності студентів при вивченні юридичних дисциплін.

Залучення студентів до наукової діяльності можливо за таких умов:

1) індивідуалізація робіт;

2) всебічне дослідження поставленої проблеми через аналіз причин виникнення проблематики, прогалин в регулюванні проблематики та прогнозування вирішенні проблеми;

4) презентація отриманих результатів перед аудиторією;

5) забезпечення зворотного зв'язку між аудиторією та доповідачем;

6) розв'язання задач прикладного характеру;

7) публікація отриманих результатів, доповідей-досліджень в наукових виданнях, електронних ресурсах.

Як правило в ході навчання застосовуються стандартні види індивідуальних робіт, методи опитування та оцінки студентів. Це – реферати, аналіз наукових статей, виконання самостійних компілятивних робіт в рамках навчальної програми. Проте, деякі з них не відповідають сучасному рівню освіти. Затверджена навчальна

програма є лише базою знань, якими повинен володіти студент. Тому, індивідуальні роботи повинні виходити за рамки програми і охоплювати сучасні актуальні, дискусійні проблеми.

Пропонуються такі методи активізації навчальної діяльності студентів при вивченні юридичних дисциплін.

По-перше, необхідно здійснити відмову від написання реферативних робіт. Замість цього студенти виконують наукові доповіді-дослідження. Доповідь-дослідження включає в себе ґрунтовне дослідження, вивчення проблеми, постановку шляхів її вирішення.

Аналіз наукових статей доповнюється рекомендацією студенту опублікувати свої власні наукові дослідження в наукових журналах, електронних ресурсах. Практика педагогічної діяльності свідчить про те, що заохочення до впровадження публікацій наукових досліджень є базисом розвитку вітчизняної науки. Наукове дослідження доповнюється есе, в якому студент розписує своє бачення шляхів подолання наявних проблем, свою точку зору на можливі варіанти покращення існуючих проблем.

На нашу думку, будь-яке дослідження проблематики предмету необхідно здійснювати з точки зору "позитивного" і "негативного". Тобто, досліджуються позитивні та негативні сторони досліджуваного явища за принципом протистояння, антагонізму. Таким чином, ми організуємо колективну взаємодію, в ході якої виникає конструктивна дискусія. Даний вид роботи активізує креативне мислення та дозволяє виходити на встановлені рамки, що є не відтворенням навчального матеріалу, а творчою роботою студента. Доволі цікавим та водночас актуальним є метод розширеного термінологічного ряду. Студент, застосовуючи термін повинен дати йому пояснення. Таким чином досягається ґрунтовний рівень знань теоретичної бази дисципліни.

Одним з основних мінусів традиційної системи освіти є те, що критерії вимог, характер завдань є однаковим для всіх суб'єктів навчального процесу. Під впливом нервової системи, характеру, пам'яті, інтересів у студента формуються різні схильності до засвоєння матеріалу. Так, для когось легше виконувати аналітичну роботу, для когось – компілятивну тощо. Отже, саме індивідуальний підхід до особистості студента дає змогу правильно та ефективно організувати навчальний процес, який повинен бути спрямований як на індивідуальну роботу студента, роботу в групах, так і на взаємодію між педагогом і студентом.

Значну увагу слід приділити також мотивації студентів, щоб вивчення кожної дисципліни супроводжувалося розумінням того, що засвоєння навчального матеріалу є не тільки вимогою навчальної програми, а й потребою сьогодення, адже отримані знання будуть використані в процесі професійної діяльності.

Ефективність запропонованої методики буда підтверджена активною участю студентів КНЕУ імені Вадима Гетьмана в науково-дослідній роботі, результати якої були представлені на секції міжнародного та європейського права 80-ої студентської наукової конференції КНЕУ на тему: «Соціально-економічні перспективи України у XXI ст.». Урочиста атмосфера спілкування та цінність результатів обговорення нікого не залишили байдужими. Учасники конференції порушили найактуальніші питання міжнародного права та доклали максимум зусиль для їх вивчення, дослідження та розуміння.

Висновки... Отже, застосування сучасних методів активного навчання сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу, здійсненню співпраці викладача і студента в науковому обґрунтуванні окремих ідей і рішень, що мають суттєве значення для розвитку наукового мислення студентів, підвищує якість підготовки студентів та дозволяє успішно реалізовувати отримані знання в практичних ситуаціях. У подальших дослідженнях планується розробка технології підготовки студентів до науково-дослідної діяльності.

Література

1. Положення «Про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності в системі освіти України» / [Електронний ресурс] : режим доступу : www.osvita.irpin.com/viddil/v5/d109.htm
2. Терентьева Н.О. Педагогічні інновації, як вимога сучасності / Н.О. Терентьева // Вісник Черкаського університету. – 2011. – № 2. – С. 62-69.
3. Бартків О. Готовність педагога до інноваційної професійної діяльності / О. Бартків // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2010. – № 1 – С. 52-58.
4. Омельченко Л.М. Інновації в педагогічній системі / Л.М.Омельченко // ВНЗ Вісник Черкаського університету. – 2010. – №1. – С. 59-63.
5. Власова О.І. Педагогічна психологія / О.І. Власова. – К. : Либідь, 2005. – 400 с.
6. Сиротенко Г.О. Інновації як основа змін освітньої практики / Г.О. Сиротенко // Інформаційно-методичний збірник. – Полтава : ПОІППО, 2005. – С. 160
7. Терентьева Н.О. Політехнізм: стара нова інновація в освіті / Н.О. Терентьева // Инновационные технологии в образовании : Материалы II Междунар. науч.-практ. конф. Приложение к научно-практическому дискуссионно-аналитическому сборнику «Вопросы развития Крыма». – Симферополь, 2005. – С. 131-135.
8. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології / Дичківська І.М. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.

Анотація

У статті розглядається проблема впровадження інноваційних методів педагогічної діяльності. Визначаються методичні основи активізації науково-дослідної діяльності студентів в контексті інноваційної діяльності викладача.

Анотація

В статье рассматривается проблема внедрения инновационных методов педагогической деятельности. Определяются методические основы активизации научно-исследовательской деятельности студентов в контексте инновационной деятельности преподавателя.

Summary

The article addresses the problem of implementing innovative educational activities. There were identified the methodological bases of the research activities of the students in the context of innovation activity.

Ключові слова: активізація, студент, науково-дослідна діяльність.

Ключевые слова: активизация, студент, научно-исследовательская деятельность.

Key words: activation, student, Scientific and research activity.

Подано до редакції 11.04.13.

Рекомендовано до друку докт.пед.наук, доц. Романовою Г.М.

УДК 159.955:378.147.091.3:74/76

©2013

Полатайко О.М.

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЕТАП ВПРОВАДЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОЇ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ

Постановка проблеми у загальному вигляді... Підготовка вчителя мистецького профілю в умовах Болонського процесу передбачає глибоку теоретичну підготовку, а також певний досвід практичної діяльності. В умовах педагогічного вузу мистецького профілю одним з найважливіших компонентів професійної освіти є сформованість художньо-образного мислення, котре найвиразніше проявляється в процесі вербальної художньо-педагогічної інтерпретації творів мистецтва.

Створення вербальної інтерпретації твору в умовах інституту мистецтв педагогічного університету відбувається у процесі вивчення спеціальних дисциплін, проте найповніше і найглибше ця процедура у повному обсязі можлива в курсі "Історія художньої культури", "Методика викладання художньої культури" та в практичному застосуванні вмінь та знань у загальноосвітніх школах на уроках художньої культури.

Практика роботи зі студентами в курсі "Історія художньої культури", та діагностичні дослідження показали, що лише 4,8% студентів мають високий рівень, а близько половини студентської молоді, а саме 46,2%, мають низький рівень сформованості художньо-образного мислення.

Характерним для таких студентів є:

- відсутність потреби у спілкуванні з твором мистецтва та його пізнанні;
- відсутність розуміння необхідності у вербальній інтерпретації, обґрунтованого усвідомлення корисності цієї діяльності;
- невміння пояснити цінності твору, усвідомити рівень його значення для художньої культури в цілому і для художнього виховання, зокрема;
- неточне, або поверхневе розуміння твору на фоні небажання глибокого вивчення його та нездатності тлумачити твір;
- часткове, або поверхневе сприйняття художнього твору; невміння сприйняти твір цілісно з урахуванням усіх засобів виразності для розкриття образу;
- не завжди проявляють здатність до емоційного сприйняття твору і моментальної рефлексії на нього, емоційна обмеженість не сприяє висловленню естетичної оцінки твору;
- бідні поліхудожні асоціації та уявлення, відсутня орієнтація у психологічних і стильових зв'язках у мистецтві;
- обсяг мистецьких знань доволі обмежений, відсутня орієнтація у стилях і напрямках мистецтва, доволі приблизне уявлення про історичні і стилістичні закономірності у розвитку мистецтва;
- аналіз твору відбувається повільно, не завжди проявляється вміння виділити істотне, порівняти та здійснити вербалізований висновок;
- оцінка твору не є самостійною, а ґрунтується на наслідуванні думок викладача або однокурсників;
- відсутнє володіння у повному обсязі мистецькою термінологією, у зв'язку з чим, процес створення інтерпретації не відбувається, бідний мистецький тезаурус та обмеженість у вербалізації думок не дає змоги сформулювати якісне тлумачення художнього образу;
- висловлювання студентів не виділяються емоційністю, яскравістю та образністю мови. Рідна мова не стає помічником у творенні інтерпретації.